

СИСТЕМА МИТНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ В УМОВАХ ДЕСТАБІЛІЗАЦІЇ МІЖНАРОДНОЇ СИСТЕМИ

Іринчина Інна Борисівна

*кандидат економічних наук,
доцент кафедри міжнародної торгівлі і маркетингу,
Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана*

Складні міжнародні економічні відносини дедалі ускладнюються. Причинно-наслідкові зв'язки починають працювати у зворотному порядку. Якщо ефективність Геополітичних відносин (наслідки), апріорі, забезпечувалась напрацьованими позиціями Держав та їх Бізнесу у Геоекономіці (причина), то на сьогодні, зрушення у Геополітиці все більш інтенсивно впливають, й, більш того, дестабілізують напрацьовані Геоекономічні структури. Міжнародна економіка потребує ясності, зваженості, відносної стабільності. Провідною міжнародною конкурентною перевагою суб'єктів міжнародної торгівлі на ринках товарів, послуг, ідей та ресурсів є довіра \ репутація. Отож, актуалізується перегляд методів та інструментів забезпечення довіри участі країни і компаній у міжнародній торгівлі. Актуалізується перегляд системи митного регулювання, яка, власне, покликана надати контроль користувачам над хаосом зовнішнього середовища. Національна система митного регулювання гарантує стабільність і прогнозованість.

Аналіз свідчить, що суто системи митного регулювання держав, за умов дестабілізації функціонування регіональних та Глобальних інституцій, залишаються беззаперечною константою правил, які впорядковують взаємини держав із зовнішнім середовищем, що дозволяє перетворити хаос на керовану систему.

Апріорі, національна система митного регулювання має:

- втілювати зовнішньоекономічну, зовнішньоторговельну політику держави;
- визначати географічну та товарну структуру національного ринку товарів, послуг, ідей та ресурсів;
- сприяти максимальній реалізації потенціалу національних економічних інтересів у міжнародних торговельних \ економічних відносинах;
- забезпечувати достатній рівень національної економічної безпеки задля безперервної діяльності національної економічної системи;
- формувати, в решті решт, сприятливий клімат міжнародних економічних відносин держави із зовнішнім середовищем.

Для України, роль системи митного регулювання набуває нового значення, за умов необхідності моніторингу ефективності зовнішньоекономічних, зовнішньоторговельних взаємин. Першочерговим є пошук нових взаємодіючих джерел\проектів двостороннього міжнародного співробітництва й митно-тарифне забезпечення їх успішної реалізації.

Отже, на першому етапі, слід провести аналітику оптимальності напрацьованих двосторонніх взаємин для реалізації як національних економічних інтересів України на ринку товарів\послуг певної країни так і оцінити значущість торговельно-економічних взаємин з Україною для досліджуваної Держави. Алгоритм аналітики має складатися із конкретних змістовних дій. Пропонуємо наступний алгоритм (Дорожню карту для аналізу) оцінки системи митного регулювання у забезпеченні ефективності зовнішньоекономічної\зовнішньоторговельної взаємодії України та досліджуваної держави:

1. Наявність ратифікованих двосторонніх Угод та оцінка їх дієспроможності у забезпеченні національних економічних інтересів сторін.

2. Характеристика оптимальності експортно-імпоротної взаємодії країн з огляду на показники міжнародної торгівлі, зовнішньоторговельний баланс, перспективність науково-економічного співробітництва тощо.

3. Наявна проблематика розкриття торговельних потенціалів держав за сприяння системи митного регулювання

4. Рекомендації по вдосконаленню системи митного регулювання взаємовідносин України з досліджуваною державою.

На другому етапі, вважаємо за необхідне, в умовах непередбачуваності і складності логістичних шляхів, в умовах воєнної агресії на Україні, сприяти реалізації новітнім проектам\джерелам торговельно-економічної взаємодії держав без огляду на минулий досвід двосторонніх експортно-імпорتنих операцій, а суто спираючись на новітні прибуткові тренди Світової економіки. Отже, обрані перспективні ринки, зокрема, спортивного\здорового харчування, одягу, іграшок, спортивного приладдя та ін. трендові напрями розвитку зовнішньоторговельних зв'язків України, слід проаналізувати на предмет стану й перспектив розвитку у міжнародній торгівлі. Алгоритм аналітики наступний:

1. Тренди розвитку ринку товару
2. Топ-5 асортиментних груп ринку товару
3. Топ-10 основних експортерів та імпортерів ринку

На третьому етапі, аналізуємо митне забезпечення імпорту\експорту кожного з потенційних товарів у досліджуваній державі у наступній черговості:

1. Система митно-тарифного регулювання досліджуваної держави на ринку досліджуваного товару.

2. Митне регулювання імпорту товару. Вплив імпортного мита на національну економіку; національного виробника товару; імпортера; споживача та міжнародну торгівлю.

3. Митне регулювання експорту товару. Вплив експортного мита на національну економіку; національного виробника товару; імпортера; споживача та міжнародну торгівлю.

4. Система інструментів нетарифного регулювання елі товару. Механізм впливу імпоротної/експортної квоти на національну економіку; національного виробника товару; імпортера; споживача та міжнародну торгівлю.

На четвертому етапі, оцінити слід наявну систему митного регулювання України на ринку досліджуваного товару задля виявлення напрямів оптимізації методів та інструментів що використовуються:

1. Митне регулювання імпорту товару. Вплив імпортного мита на національну економіку; національного виробника товару; імпортера; споживача та міжнародну торгівлю.

2. Митне регулювання експорту товару. Вплив експортного мита на національну економіку; національного виробника товару; імпортера; споживача та міжнародну торгівлю.

3. Система інструментів нетарифного регулювання експорту\ імпорту товару. Механізм впливу імпоротної/експортної квоти на національну економіку; національного виробника товару; імпортера; споживача та міжнародну торгівлю.

Таким чином, дестабілізація міжнародних відносин долається впорядкованістю дій системи митного регулювання держави. На сучасному етапі еволюційного розвитку міжнародних економічних відносин, їх суб'єкти найкраще усвідомлюють мову математики-прибутків, отож ця мова має бути опанована суб'єктами національної економіки України й забезпечено ефективне використання її (зовнішньо-економічних операцій) методами та інструментами митно-тарифного регулювання. Національна система митного регулювання України має бути сфокусована на забезпеченні ефективності конкретних потенційно взаємо прибуткових напрямків (товарів, послуг) експортно-імпоротної двосторонньої взаємодії, які базовані на глибокій аналітиці новітніх перспектив, а не напрацьованих і не працюючих (не прибуткових, а значить не цінних для взаємин з державами Глобальної економічної системи.

Список використаних джерел:

1. Генеральна угода з тарифів і торгівлі (ГАТТ 1994). URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_264

2. Дьяченко О.В., Литвин С.М. Митно-тарифне регулювання в системі детермінант зовнішньоторговельного сектора України. *Економічний простір*: зб. наук. праць. Дніпропетровськ : ПДАБА, 2014. № 83. С. 5–15.
3. Економічна свобода і завдання лібералізації. URL: <http://econ-house.ru/ekonomichna-teorija/6/232-ekonomichna-svoboda-i-zavdannya-liberalizaci>.
4. Економічна складова Угоди про Асоціацію між Україною та ЄС: наслідки для бізнесу, населення та державного управління / ред. І.В. Бураковський, В.В. Мовчан. Київ : Інститут економічних досліджень та політичних консультацій, 2014. 141 с.
5. Іванов Є.І. Тарифне регулювання імпорту в системі зовнішньоторговельної політики України. *Вісник ОНУ імені І.І. Мечникова*. 2016. Вип. 4(46). Т. 21. С. 48–52.